

2040

SKOGSINDUSTRINS FRAMTIDSAGENDA

INNEHÅLL

- 03** Våra löften för en hållbar utveckling
- 04** Framtidslöfte för ökad klimatnytta
- 08** Framtidslöfte för det cirkulära samhället
- 11** Framtidslöfte för den biologiska mångfalden

Framtiden formar vi tillsammans

Våra löften för en hållbar utveckling

MÄNSKLIGHETEN STÅR INFÖR stora utmaningar. Världens befolkning ökar. Jordens resurser ska räcka till fler. Många människor behöver få det bättre och komma ur fattigdom. Det sätt som vi lever på idag har lett till att den globala uppvärmningen fortsätter och att den biologiska mångfalden hotas, både till havs och på land. Att fortsätta som tidigare är inte vägen framåt.

Vi inom skogsindustrin vill driva på för en mer hållbar utveckling. Vi är vana vid att jobba konsekvent, med långa tidsperspektiv och att tänka på nästa generation. Vi vet att morgondagen påverkas av de beslut som fattas idag.

Omställningen till en fossilfri och cirkulär vardag kan inte vänta. Här har den svenska skogsindustrin en unik möjlighet att bidra. Vi gör det redan idag genom att ständigt utveckla skogsbruket, erbjuda fossilfria och förnybara produkter och vara världsledande inom forskning på många områden. Vi gör det också genom att skapa arbetstillfällen, välfärd och förutsättningar att leva och verka i hela Sverige. Vi skapar dessutom klimatnytta utanför Sveriges gränser. 80 procent av svensk skogsindustris produkter säljs till andra länder. Det innebär att branschen bidrar med klimatnytta på många platser i världen.

Nu vill vi göra mer. Vi vill skynda på en grön omställning som omfamnar en hållbar utveckling såväl ekologiskt som ekonomiskt och socialt. Det kommer att kräva nytänkande, nya satsningar och nya samarbeten. De 220 företag som är medlemmar i Skogsindustrierna driver olika verksamheter med skilda förutsättningar. Det som förenar oss är stolthet över den samhälls-, klimat- och miljönytta vi bidrar till, och viljan och förmågan att ytterligare förändra och utveckla.

Hösten 2022 inleddes det arbete som har kommit att kallas för framtidsresan. Nu presenterar vi Skogsindustrins Framtidsagenda med tre löften som tar sikte på 2040, när nästa generation uppnår vuxen ålder.

Tillsammans vill vi öka våra insatser för att lösa dagens och morgondagens samhällsutmaningar.

Framtiden formar vi tillsammans.

26 september 2023
VIVEKA BECKEMAN,
vd för Skogsindustrierna

FRAMTIDSLÖFTE FÖR ÖKAD KLIMATNYTTA

Till 2040 ska skogsindustrins klimatnytta öka med 30 procent

Prisade Sara kulturhus
i Skellefteå är med sina
80 meter ett av världens
högsta trähus. Råvaran
kommer från skog i regionen.

Foto: Martinsson

MINSKADE UTSLÄPP och ökad kolinlagring är två centrala verktyg för att motverka den globala uppvärmningen. De tas upp i Kyotoprotokollet och i Parisavtalet och är grunden i EU:s klimatlagar och i nationell svensk klimatlagstiftning.

Genom skogsbruk och med fossilmfria produkter bidrar vi till att hålla nere utsläppen och till en hög inlagring av kol. För att synliggöra bidraget använder vi en modell med tre komponenter som beskriver den totala klimateffekten av vår verksamhet:

Kolinbindning

Klimatnytta genom kolinbindning i växande skog, skogsbaserade produkter och infångning av biogen koldioxid.

Substitution

Klimatnytta som följd av att träbaserade produkter och energi används istället för fossilintensiva alternativ.

Fossila utsläpp

Klimatpåverkan från skogsindustrins värdekedja, i huvudsak från transporter.

Skogsindustrin ska öka klimatnyttan med 30 procent

Idag uppgår skogsnäringens årliga klimatnytta till cirka 93 miljoner ton koldioxidekvivalenter (CO₂e).

Skogsindustrins ambition är att öka denna klimatnytta med 30 procent, till 122 miljoner ton koldioxidekvivalenter, till 2040. Den stora möjligheten ligger inom ökad substitution.

År 2020

Kolinbindning

Klimatnytta genom kolinbindning i till exempel växande skog och skogsbaserade produkter.

+45

miljoner ton CO₂e/år

Substitution

Klimatnytta som följd av att träbaserade produkter och energi används istället för fossilintensiva alternativ.

+52

miljoner ton CO₂e/år

Fossila utsläpp

Klimatpåverkan från skogsindustrins värdekedja, i huvudsak från transporter.

-4

miljoner ton CO₂e/år

=

År 2020:

Sveriges skogsnäring är klimatpositiv och minskar klimatbelastningen med

93

miljoner ton CO₂e/år

År 2040

Kolinbindning

Klimatnytta genom kolinbindning i växande skog, skogsbaserade produkter och infångning av biogen koldioxid.

+50

miljoner ton CO₂e/år

Substitution

Klimatnytta som följd av att träbaserade produkter och energi används istället för fossilintensiva alternativ.

+72

miljoner ton CO₂e/år

Fossila utsläpp

Klimatpåverkan från skogsindustrins värdekedja, i huvudsak från transporter.

-0

miljoner ton CO₂e/år

=

År 2040:

Sveriges skogsnäring är klimatpositiv och minskar klimatbelastningen med

122

miljoner ton CO₂e/år

Den stora möjligheten ligger inom ökad substitution.

Steg på vägen

5 miljoner ton i ökad kolinbindning

Vägen till ökad kolinbindning går genom ökad tillväxt i skogen som i sin tur ger fler träbaserade produkter med lång livslängd. Vi kan också åstadkomma det genom satsningar på infångning av biogen koldioxid. Den kan i sin tur användas för att tillverka elektrobränslen och andra nya produkter.

2040 ska skogsindustrin bidra med 5 miljoner ton ökad kolinbindning per år jämfört med 2020.

20 miljoner ton i ökad substitution

Fossilfria produkter från svenska skogar ska i ökad grad ersätta fossilintensiva produkter och bränslen. Det är här skogsindustrin kan öka sin klimatnytta allra mest. Genom att utveckla både processer och produkter ska en större andel av råvaran bli sågade trävaror och andra viktiga produkter som förpackningar, kläder, hygienprodukter, drivmedel och nya produkter. Redan idag används hela trädet, men vi kan öka klimatnyttan ytterligare genom att hela tiden vässa hur varje del används så effektivt som möjligt.

En ökad resurseffektivitet inbegriper även användning av avfall. Inom skogsindustrin uppstår en del avfall som är svårt att hitta användningsområden för. Från massa- och pappersbruk handlar det främst om askor och olika typer av slam. Här ska skogsindustrin intensifiera arbetet med att få fram lösningar för hur avfallet kan omvandlas till produkter. Även andra industriers avfall, som till exempel textilindustrins, kan bli insatsvaror i vår produktion och därmed bidra till ett mer resurseffektivt och cirkulär användning av råvaror och material.

2040 ska skogsindustrin bidra till ytterligare 20 miljoner ton i ökad substitution per år jämfört med 2020.

Inga fossila utsläpp

Fossila utsläpp från svensk skogsindustri ska minska från dagens 4 miljoner ton koldioxid per år till inga utsläpp alls. Det blir möjligt när vi ställer om våra inhemska transporter på land.

Mer om omställningen av transporter kan du läsa på sidan 10.

Viktiga förutsättningar

För att skogsindustrins löften ska infrias behöver vi hjälp på vägen. Här är några viktiga insatser som behövs. Framtiden formar vi tillsammans!

- ✓ Mer forskning och kunskap kring substitutionseffektens betydelse i klimatarbetet.
- ✓ Inför gränsvärden för produkters klimatbelastning.
- ✓ Öka forskningen inom process- och produktutveckling.
- ✓ Fler gemensamma satsningar för en ökad tillväxt i skogen. Det inbegriper utveckling av skötselmetoder och minskning av betesskador från vilt.
- ✓ Öka tillgången på fossilfri el i hela landet. Satsningar på infångning och produktutvinning av biogen koldioxid kommer att kräva mycket stora mängder el.

Foto: Derome

FRAMTIDSLÖFTE FÖR DET CIRKULÄRA SAMHÄLLET

2040 ska skogsindustrins produkter vara helt fossilfria och återvinningsbara

Förpackningar av kartong och papper har en hög insamlings- och återvinningsgrad i både Sverige och EU, omkring 80 – 85 procent. För sågade trävaror är återvinningsgraden lägre.

FÖRNYBARA RESURSER behövs i ett cirkulärt samhälle. Vissa av dessa resurser är oändliga – som vindens kraft och solens energi. Andra är biobaserade, kan odlas och planteras – som träd och växter.

Den förnybara träfibern håller för återvinning många gånger om. Det ska samhället ta vara på maximalt. Skogsindustrin vill få det cirkulära hjulet runt våra produkter att snurra flera varv.

Vi strävar efter att förfina våra material och produkter så att de blir enkla att återvinna många gånger.

För vissa material, framför allt byggmaterial av trä, vill vi också medverka till en ökad återanvändning.

För att få till en helt förnybar värdekedja ska vi också sluta använda fossila drivmedel vid våra inhemska transporter.

Steg på vägen

Helt fossilfria produkter

Råvaran och stora delar av tillverkningen av skogsindustrins produkter är fossilfria. Nu gör vi upp med det som återstår. I vissa produkter ingår fossilt material. De ska ersättas med biobaserade material. År 2035 ska vi ha helt fossilfria produkter.

Helt fossilfria transporter

Som Sveriges största transportköpare vill skogsindustrin vara en aktiv och pådrivande aktör för en övergång till fossilfria transporter i Sverige till 2040. Det kan ske med stöd av förnybara drivmedel, elektrifierade fordon och fler transporter på järnväg i kombination med ökad transporteffektivitet.

Helt återbrukbara träprodukter

När en byggnad rivs eller byggs om kan träbaserat byggmaterial återbrukas i mycket högre utsträckning än vad som görs idag. Här behöver många aktörer i byggbranschen samarbeta. Från vår sida kan vi bland annat bidra med byggmaterial som är lätt att återbruka för en längre livslängd. Det kan till exempel handla om modulsystem som är enkla att montera ner och återbruka i en ny byggnad och om ökad spårbarhet så att information om varje enskild byggkomponent är lätt att få fram. År 2030 ska våra träprodukter vara helt återbrukbara.

Helt återvinningsbara produkter

Förpackningar av kartong och papper har en hög insamlings- och återvinningsgrad i både Sverige och EU, omkring 80 – 85 procent. För sågade trävaror är återvinningsgraden lägre. För att höja

nivån ytterligare ska skogsindustrin se till så att de material och produkter vi tillverkar, även plankor och brädor, är enklare att återvinna. De ska vara helt återvinningsbara år 2030.

Viktiga förutsättningar

För att skogsindustrins löften ska infrias behöver vi hjälp på vägen. Här är några viktiga insatser som behövs. Framtiden formar vi tillsammans!

- ✓ Förändra synen på avfall och tillhörande lagstiftning. Det som idag kallas avfall är en viktig resurs i det cirkulära samhället.
- ✓ Öka forskningen inom process- och produktutveckling.
- ✓ Optimera transporter och varuflöden i hela värdekedjan.
- ✓ Utveckla fler fossilfria kemikalier och insatsvaror.
- ✓ Förändra och utveckla regelverk och standarder så att de underlättar återbruk.
- ✓ Stötta övergången till förnybara, fossilfria och cirkulära produkter.
- ✓ Öka underhåll av infrastruktur, främst vägar och järnväg.
- ✓ Öka tillgången på biodrivmedel till konkurrenskraftigt pris, ett fossilfritt elsystem med hög kapacitet i elnäten och en fortsatt utveckling av elektrifierade fordon med fokus på tunga lastbilar och arbetsmaskiner.
- ✓ Initiera branschöverskridande samarbeten som möjliggör återbruk av byggmaterial.
- ✓ Åstadkom snabbare och mer förutsägbara tillståndprocesser.

Foto: Johnner

FRAMTIDSLÖFTE FÖR DEN BIOLOGISKA MÅNGFALDEN

2040 ska Sverige ha livskraftiga skogar med en rikare biologisk mångfald

Den svenska skogsindustrin arbetar aktivt genom forskning och samarbeten för att värna och utveckla den biologiska mångfalden.

DEN BIOLOGISKA MÅNGFALDEN är en förutsättning för livskraftiga och välmående skogar som står väl rustade för klimatförändringar och mer extrema väderförhållanden. Vår utgångspunkt är att skogen ska brukas på ett sätt som gör att både tillväxten och den biologiska mångfalden ökar.

Det svenska skogsbruket har utvecklats över tid, inte minst tack vare forskning kring bruksmetoder. Dagens hyggen är mindre, lövträden blir fler och mängden död ved ökar. Sveriges skogsägare bedriver ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart skogs-

bruk med utgångspunkt i att produktionsmål och miljömål är lika viktiga.

Även om förutsättningarna för den biologiska mångfalden förbättras, finns det arter som har svårt att finnas kvar och sprida sig i den brukade skogen. Den svenska skogsindustrin arbetar aktivt genom forskning och samarbeten med olika aktörer, både i de egna skogarna och genom rådgivning till privata skogsägare, för att värna och utveckla den biologiska mångfalden. Särskild hänsyn behöver tas vid olika skötselåtgärder i den brukade skogen och detta arbete ska vi fortsätta utveckla.

Steg på vägen

Ett mer varierat skogsbruk

Skogslandskapets naturvärden utvecklas när skogen sköts med hänsyn till miljön. Både det naturvårdsanpassade trakthyggesbruket och andra skötselmodeller behöver fortsätta att utvecklas.

Vi kommer att utveckla vårt hänsynsarbete och ta fram innovativa åtgärder som gynnar biologisk mångfald och sträva efter mer variationsrika skogar, genom att till exempel gynna lövträdsinblandning i barrskog.

Vi kommer också avsätta större sammanhängande skogsarealer för att möjliggöra praktiska försök med alternativa skogsskötselmetoder.

I alla våra åtgärder är klimatanpassning en självklar och viktig del.

Ökad naturvårdande skötsel

Lika mycket skog som staten skyddar för naturvård genom formellt skydd, avsätter Sveriges skogsägare helt frivilligt. Dessa frivilliga avsättningar är en förutsättning för bevarandet av hotade arter. Många naturvårdsskogar kräver aktiv skötsel för att bevara och förstärka naturvärdena.

Genom gemensamma insatser med myndigheter, markägare och ideella aktörer arbetar vi för att hotade arter ska kunna finnas kvar, både i skyddade områden och i den brukade skogen.

Nya mätmetoder för ökad kunskap

I snart 30 år har skogsbruket strävat mot jämställda mål för produktion och miljö. Många av de strukturer och livsmiljöer som är viktiga för den biologiska mångfalden har ökat, men det behövs fortfarande mer kunskap om hur arterna svarar på skogsbrukets naturvårds- och hänsynsarbete.

Vårt mål är att utveckla mätmetoder som visar hur den biologiska mångfalden i det brukade skogslandskapet i allmänhet – och hotade arter i synnerhet – utvecklas genom naturvårds- och hänsynsarbetet.

Som ett första delmål strävar vi efter en mätbar förbättring av tillståndet för den biologiska mångfalden i det brukade skogslandskapet till år 2030.

Mer forskning

Hur påverkas arternas överlevnad av olika sorters skogsbruk och av olika former av naturvårdshänsyn? Och hur påverkar olika insatser arternas förutsättningar att spridas i landskapet och återetablera sig i områden som tidigare har avverkats?

Det är exempel på viktiga frågor som vi idag ofta saknar svar på. Det behövs mer kunskap om hur olika former av skogsbruk påverkar den biologiska mångfalden.

Vi behöver också forskning om hur vi på ett hållbart sätt kan öka tillväxten i våra skogar, inte minst vid användning av alternativa brukningsmetoder, och hur vi skapar livskraftiga skogar i ett förändrat klimat.

Vi kommer därför att ta initiativ till att skapa nya program för att ta fram ny kunskap och kompetens inom dessa områden.

Foto: SCA

Exempel på hur vi kan gynna den biologiska mångfalden:

- ✓ Hugg bort gran i lövträddominerade biotoper. Så gynnar vi arter som den vitryggiga hackspetten.
- ✓ Gallra i näringsrika biotoper som annars blir för mörka. Så gynnar vi markfloran av orkidéer.
- ✓ Lämna och skapa död ved där den gör största möjliga nytta. Så gynnar vi till exempel insekter, mossor, lavar och svampar.

Så följer vi upp våra löften om biologisk mångfald

Utöver egna uppföljningar samverkar branschen och följer utvecklingen för den biologiska mångfalden genom Skogsstyrelsens Gröna steg.*

- ✓ Mängden död ved av olika trädslag och av olika grovlek ska öka i samtliga delar av landet. Den totala mängden död ved som skapas årligen ska öka med 25 procent till år 2028.
- ✓ Arealen äldre lövrik skog och arealen yngre lövrik skog ska öka med 5 procent vardera till år 2028.
- ✓ Arealen gammal skog ska öka med 10 procent till år 2028.
- ✓ Alternativa brukningsmetoder ska fortsätta utvecklas.

Genom att samarbeta med Skogsstyrelsen och använda en redan etablerad process, underlättas utvärderingen av hur framtidsagendans löften infrias. Läs mer om Skogsstyrelsens Gröna steg [här](#).

* Skogsstyrelsens målsättning Gröna steg togs fram 2023 för en rad olika områden. Vissa steg har tydlig koppling till miljöhänsyn vid avverkning och andra skogsbruksåtgärder, medan andra rör övergripande aspekter, till exempel variation i skogsskötsel och viltförvaltning.

Viktiga förutsättningar

För att skogsindustrins löften ska infrias behöver vi hjälp på vägen. Här är några viktiga insatser som behövs. Framtiden formar vi tillsammans!

- ✓ Satsa på forskning om vilka åtgärder som bäst gynnar den biologiska mångfalden och vilka effekter klimataförändringarna har på skogen och på den biologiska mångfalden.
- ✓ Mer forskning om hur tillväxten i skogen kan ökas på ett hållbart sätt – inte minst när alternativa skötselformer används.
- ✓ Säkerställ att nya insikter från skoglig forskning når ut till de som äger och brukar skog, så att kunskapen snabbt kan omsättas i praktiken.
- ✓ Ta fram och använd tillförlitliga och trovärdiga mätmetoder för att säkerställa att naturvårdsinsatser gör verklig nytta.
- ✓ Underlätta för fortsatt och utvecklat samarbete med olika aktörer.
- ✓ Öka förståelsen för att träd växer sakta. Det tar tid att skapa verklig förändring i ett skogslandskap.

Framtiden formar vi tillsammans.

Läs mer om våra framtidslöften här:

